

Till: Ålands landskapsregering

Ärende: Yttrande gällande utkast till Landskapslag om barnomsorg och grundskola (ÅLR 2019/3102)

Ålands handikappförbund r.f. (nedan förbundet) representerar 13 medlemsföreningar med totalt ca 4 700 personmedlemmar. Förbundets och föreningarnas gemensamma intressebevakningsgrupp har behandlat lagförslaget och också de föreningar som inte finns representerade i gruppen har beretts möjlighet att delta i arbetet.

Vi väljer att lämna in detta yttrande för att föra fram synpunkter till gagn för alla barn och unga med funktionsnedsättning på Åland. Dock hade vi velat vara delaktiga tidigare i arbetsprocessen med att ta fram lagförslaget. Som representant för personer med funktionsnedsättning på Åland ser vi det som självklart att vi ska bjudas in till exempelvis arbetsgrupper som tillsätts. Så har inte varit fallet. Inte heller har vi från förbundet hörts under processens gång. Förbundet bjöds in till möte med Danielle Lindholm som enligt uppdrag utförde en barnkonsekvensanalys, men mötet var menat som stöd för henne i hennes arbete, inte som ett sätt för förbundet att direkt utöva intressebevakning kopplat till processen med en ny lag. Detta vill vi, med hänvisning till den delaktighet som **FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning** (nedan Funktionsrättskonventionen) fastställer, att ska ändras.

I enlighet med artikel 4.3 i konventionen, som lagtinget gav sitt bifall till 27 maj 2015, ska konventionsstaterna, i detta fall Ålands landskapsregering, *"I utformning och genomförande av lagstiftning och riktlinjer för att genomföra denna konvention och i andra beslutsfattande processer för att genomföra denna konvention och i andra beslutsfattande processer angående frågor som berör personer med funktionsnedsättning ska konventionsstaterna nära samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning, inklusive barn med funktionsnedsättning, genom de organisationer som företräder dem."*

I arbetet med detta lagförslag har man utgått från FN:s barnkonvention. Det tycker vi är bra. Däremot saknar vi "vår" konvention i arbetet. Förbundet anser det vara självklart att också FN:s funktionsrättskonvention ska genomsyra arbetet. Bland andra artikel 7 om barn med funktionsnedsättning, artikel 9 om tillgänglighet och artikel 24 om utbildning i konventionen berör direkt detta lagförslag.

På några ställen, exempelvis i detaljmotiveringen till 5 § (sidan 25), används begreppet *handikapp*. Detta är ett föråldrat begrepp som inte används i funktionsrättskonventionen och vi önskar att man istället använder person med *funktionsnedsättning*.

I lagförslaget hänvisas i väldigt många paragrafer till kommande förordning. Förbundet anser inte att det är ett acceptabelt förfarande att skicka ett lagförslag på remiss som upplevs som halvfärdigt. Speciellt i delen som gäller grundskolan hänvisas till förordning i alltför många paragrafer. Vi upplever inte att vi kan få en tillräcklig uppfattning om innebörden av lagförslaget och vi kan därför inte heller uttala oss fullgott om förslaget. Lagförslaget och förordningen borde ha färdigställts samtidigt. Förbundet önskar att den omnämnda förordningen tas fram så fort som möjligt.

Förbundet understöder en samordning av områdena barnomsorg och grundskoleundervisning. Vi anser att denna samordning kan ha klara fördelar när det gäller möjligheten till ett helhetsgrepp om barn och unga och därmed bättre möjligheter att sätta in exempelvis stöd när det behövs.

Begreppet tillgänglighet nämns i flera paragrafer och detta uppskattar vi från förbundet. Samtidigt betonar vi vikten av att alla aspekter av begreppet beaktas, dvs. inom barnomsorg och grundskola ska miljön fungera för allt från elever med allergier till rullstolsburna elever. Vi hänvisar till artikel 9 om tillgänglighet i Funktionsrättskonventionen. Förbundet föreslår att en handbok/checklista för god tillgänglighet i barnomsorg och grundskoleundervisning tas fram av, eller på uppdrag av, landskapsregeringen.

Förbundet värdesätter landskapsregeringens ambition om att få till stånd en mera heltäckande och likvärdig barn- och elevhälsa på Åland. Det är också värdefullt att ytterligare stärka ansvarsfördelningen på området. Förbundet anser att särskilt fokus bör ligga på att värna om barns och elevers psykiska hälsa. Vi vet idag att psykisk ohälsa är vanlig också hos barn och unga och därför är det mycket angeläget att vidta lämpliga åtgärder för att förebygga och åtgärda psykisk ohälsa hos barn och unga inom både barnomsorg och skola.

Förbundet anser att det behövs mera kunskap om personer med funktionsnedsättning bland barnomsorgs- och grundskolepersonal. Dessutom önskar vi att det ska vara en prioritering inom barnomsorg och grundskola att se till personalen håller sig uppdaterad och fortbildar sig inom funktionshinderområdet.

Nedan listas de synpunkter som förbundet önskar lämna gällande specifika kapitel och paragrafer i förslaget till landskapslag om barnomsorg och grundskola.

DEL I ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

2 § Syfte

Förbundet saknar en skrivning om att alla barn, oberoende av funktionsnedsättning, ska ha tillgång till barnomsorg och grundskoleutbildning på lika villkor. Det vi vill är alltså att begreppet funktionsnedsättning också finns med. Vi hänvisar till artikel 24 om utbildning i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

3 § Verksamhetskultur

Vi önskar att ordet inkludering eller delaktighet för alla skrivs in i denna paragraf. Verksamhetskulturen ska vara inkluderande, så att alla elever känner sig välkomna och accepterade i barnomsorgen och grundskoleundervisningen. Dessutom önskar vi att det intas en skrivning om att verksamhetskulturen ska vara sådan att barnen på bästa sätt förbereds för vuxenlivet och att verksamhetskulturen ska bygga på en kärleksfull och demokratisk fostran.

5 § Icke-diskriminering

Denna paragraf är oerhört viktig för förbundets medlemmar. Eftersom den åländska diskrimineringslagen ännu inte har uppdaterats för att följa FN:s funktionsrättskonvention önskar vi att det i denna lag tydligt formuleras att diskriminering inte får förekomma på grund av bristande tillgänglighet. Enligt konventionen ska skälig anpassning utgående från personliga behov göras (artikel 24).

6 § Språk

Det bör tydligare framgå i denna paragraf att teckenspråk ska användas när ett barn behöver det. Dessutom anser vi att paragrafen tydligare ska visa på alternativa sätt att kommunicera, som exempelvis tecken som stöd (TSS). Förbundet hänvisar till artikel 24 punkt b) och c) i Funktionsrättskonventionen.

7 § Bibliotek

Vi påpekar att biblioteken ska vara tillgängliga för alla och att det ska finnas material som alla kan ta del av, dvs. förutom traditionell litteratur ska det finnas till exempel ljudböcker och lättläst material.

DEL II BARNOMSORG

1 § Målsättning

Förbundet påpekar vikten av tillräcklig utbildning och kunskap om barn och elever med funktionsnedsättning för att målsättningarna ska kunna uppfyllas.

5 § Specialbarnomsorg

Förbundet konstaterar att det borde stå *och/eller*, inte endast *eller*, eftersom det sällan är vattentäta skott mellan exempelvis fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

9 § Verksamheternas personalsammansättning

Förbundet önskar ett klagörande av begreppet gymnasieutbildning. Det behöver tydligt framgå att det handlar om lämplig gymnasieutbildning, dvs. en utbildning inom relevant område.

10 § Verksamheternas personaldimensionering

Det är viktigt att det i lagen framgår kommunens ansvar att ordna en tillräcklig personaldimensionering. Vidare bör det finnas en skrivning om att barn har rätt till särskilda

personalresurser (assistenter), endera som en helt egen resursperson eller en gruppresurs i enlighet med barnets individuella behov. Förbundet anser att det tydligt bör framgå att de särskilda personresurserna gäller utöver den nämnda persondimensioneringen i denna paragraf.

11 § Inomhusutrymmen

Till paragrafen borde tilläggas att lokalerna också ska vara lämpliga med tanke på barns eventuella funktionsnedsättning. Tillgängligheten nämns, men det kunde framgå att det ska gälla alla aspekter av tillgänglighet. Vid nybyggnation bör universell design vara utgångspunkten.

12 § Utomhusområden

Det är bra att tillgängligheten också nämns i denna paragraf. Vid nybyggnation bör universell design vara utgångspunkten.

14 § Rätt till daghemsverksamhet

Förbundet noterar att denna paragraf kommer att behöva uppdateras när lagstiftningen på funktionshinderområdet uppdateras.

Punkt d) och e) är viktiga för att situationen för barn med funktionsnedsättning och deras familjer ska fungera så bra som möjligt. I punkt e) önskar vi att begreppet funktionsnedsättning används. Förbundet anser att det uttryckligen borde stå i denna paragraf att kommunen inte har rätt att neka ett barn daghemsverksamhet på grund av barnets funktionsnedsättning.

I paragrafen borde också klargöras att kommunen inte kan neka ett barn daghemsverksamhet på grund av barnets funktionsnedsättning.

15 § Rätt till fritidshemsverksamhet

Även i denna paragraf borde det klargöras att kommunen inte kan neka ett barn fritidsverksamhet på grund av barnets funktionsnedsättning. Också rätten till en personresurs enligt barnets behov bör finnas när det gäller fritidsverksamhet.

5 kap. Avgifter för barnomsorgen

25 § Inkomster som beaktas då avgiften fastställs

Vi konstaterar att det borde stå "en tidigare make, maka eller partner", inte endast "make".

27 § Mat i barnomsorgen

Det kunde vara bra med ett klargörande kring vem som avgör vad som är hälsosam och lämplig kost. Gällande barn med vissa typer av funktionsnedsättningar är det extra viktigt med en dialog mellan kommun och föräldrar kring vilken kost som är lämplig och naturligtvis behöver också medicinska rekommendationer beaktas.

6 kap. Privat barnomsorg

33 § Antagning av barn

Vi efterlyser en skrivning om att huvudmannen för privat barnomsorg inte ska kunna vägra ta emot ett barn på grund av att det har en funktionsnedsättning. Vi efterlyser ett förtydligande av vad som avses med "utrymmesskäl"? Betyder det att ett barn kan nekas plats på grund av att lokalerna inte är tillgängliga eller betyder det endast att ett barn kan nekas plats på grund av att antalet barn skulle bli för stort? Vi anser inte att detaljmotiveringen är tillräckligt tydligt på denna punkt och vi önskar att bristande tillgänglighet inte ska kunna vara en anledning till att ett barn nekas plats.

7 kap. Stöd för barns utveckling och lärande

Förbundet anser att det är bra att stöd för barns utveckling och lärande nu föreslås tas in på lagnivå också för barnomsorgen.

9 kap. Tillsyn

44 § Ansvarig myndighet för tillsyn

Förbundet understöder att Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet fungerar som oberoende tillsynsmyndighet för barnomsorgen. Vi önskar framföra vikten av att myndigheten tilldelas tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sitt uppdrag.

DEL III GRUNDSKOLAN

Elevens rättssäkerhet är en viktig fråga. Förbundet anser att det borde finnas en oberoende tillsynsmyndighet över grundskolan istället för Ålands landskapsregering, vars uppgift är att verkställa den nya lagen som gäller barnomsorg och grundskola.

2 § Rätt till skolgång

Förbundet vill uppmärksamma landskapsregeringen på att också barn med syn- eller hörselnedsättning så långt det är möjligt ska kunna delta i den åländska grundskoleundervisningen. Exempelvis ska man, i enlighet med funktionsrättskonventionen, anställa lärare som är kunniga i teckenspråk och/eller punktskrift. Utgångspunkten bör alltid vara en inkluderande grundskoleutbildning på hemmaplan. I de fall där grundskoleundervisning i en skola på Åland inte är möjlig bör både en skola i riket och i Sverige vara möjliga alternativ.

3 § Elevernas skyldigheter

Vi saknar en skrivning om att alla former av mobbning och diskriminering är förbjudna. Detta kan naturligtvis ingå i skolans trivselregler, men förbundet önskar att det också uttryckligen nämns i denna paragraf. Dessutom saknar vi en motsvarande paragraf i denna lag gällande

skolpersonal. Från förbundet får vi tyvärr ibland indikationer om att skolpersonal diskriminerar elever på grund av funktionsnedsättning och vill därför lyfta upp deras ansvar att uppföra sig hänsynsfullt mot alla elever.

4 § Vårdnadshavarens ansvar för att barnet fullgör sin läroplikt

Förbundet anser att det inte är ändamålsenligt med böter. Istället för bestraffning anser vi att fokus borde vara på stöd och hjälp till familjen eftersom det troligen finns någon form av problematik i familjen som leder till att ansvaret för att fullgöra läroplikten brister.

5 § Målsättning

Vi saknar begreppet inkludering eller delaktighet i denna paragraf, för att visa på att alla elever ska kunna ta del av undervisningen oberoende av eventuell funktionsnedsättning. Förbundet saknar också ett klargörande gällande skolans tillgänglighet. Det står att grundskolan ska vara tillgänglig för alla och vi vill uppmärksamma landskapsregeringen på att tillgänglighet som vi uppfattar begreppet gäller personer med funktionsnedsättning och att det är ett omfattande område som inte bara gäller den fysiska tillgängligheten utan också alla elevers möjlighet att ta del av information och undervisning och rätten till ett gott bemötande oavsett funktionsnedsättning. Vi påminner om att hindren inte finns hos eleven utan att de uppstår i mötet med omgivningen, i detta fall skolan och skolmiljön.

Eftersom den åländska diskrimineringslagen ännu inte har uppdaterats för att följa FN:s funktionsrättskonvention önskar vi att det i denna lag tydligt formuleras att diskriminering inte får förekomma på grund av bristande tillgänglighet. Enligt konventionen ska skälig anpassning utgående från personliga behov göras (artikel 24).

8 § Rätt till individuell elevhandledning

Förbundet uppskattar att landskapsregeringen har tagit med rätten till individuell elevhandledning under ett år efter avslutad grundskoleutbildning. Vi ser denna paragraf som ett viktigt led i att minska och förhindra marginalisering.

9 § Distansundervisning

Vi ser möjligheten till distansundervisning som ett bra komplement, speciellt för elever med funktionsnedsättning som under en viss period inte kan delta fysiskt i undervisningen. Vi vet att elever ibland stängs av från undervisning på grund av sin funktionsnedsättning och då behöver det finnas möjlighet att ta del av undervisningen på andra sätt.

Distansundervisning kanske kan vara ett alternativ också för de situationer som avses i § 24 om undervisning i särskilda situationer.

Också andra sätt att ta del av undervisningen borde tas med i lagen. Vissa elever kunde till exempel vara betjänta av att ha möjlighet att ta del av filmad undervisning, naturligtvis med hänsyn till gällande dataskyddsbestämmelser. Detta skulle medge en större flexibilitet i och med att eleven då kan ta del av undervisningen när det passar hen.

10 § Läroplan

Läroplanen är ett viktigt dokument och förbundet önskar att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning också ska genomsyra läroplanen. Med detta sagt anser vi det vara oacceptabelt att man i detta lagförslag hänvisar till kommande läroplan. Det är inte acceptabelt att skriva att landskapsregeringen ska anta en läroplan. För det första finns det i dagsläget en läroplan och för det andra borde den nya läroplanen ha färdigställts samtidigt som detta lagförslag.

12 § Trivselstadga

Förbundet anser att elevrådet ska vara delaktiga i utarbetandet av trivselstadgan.

4 kap. Läsår och skolarbete

15 § Arbetsdag

Vi vill att begreppet funktionsnedsättning läggs till i sista meningen för att en eventuell funktionsnedsättning också bör vara en faktor som påverkar hur arbetsdagen ser ut. De individuella behoven ska beaktas, och arbetsdagen behöver kunna anpassas så att den kanske inte ser exakt likadan ut för alla elever.

16 § Elevernas arbetsmängd

En elevs eventuella funktionsnedsättning bör också vara en faktor som påverkar arbetsmängden. Dessutom anser vi att det behöver finnas en större grad av flexibilitet när det gäller arbetsmängden på ett sätt som gör att skolan bättre utgår från de individuella förutsättningarna och behoven.

5 kap. Stöd för lärande och skola

17 § Stöd för lärande och skolgång

Förbundet anser att det är bra att stöd för lärande och skolgång nu tas in på lagnivå.

Förbundet önskar att raster ska omfattas av denna paragraf. Det kanske är tanken men vi önskar i så fall ett klargörande om detta. Vi hänvisar till de försök med skolcoacher som förekommer på Åland.

21 § Träningsundervisning

Betyder det per automatik enligt denna paragraf att en elev med kognitiva funktionsnedsättningar ska fullgöra läroplikten i träningsundervisningen? I träningsundervisningen går just nu elever med intellektuella funktionsnedsättningar vilket nödvändigtvis inte är liktydigt med kognitiva funktionsnedsättningar. Exempelvis kan elever med autism ha kognitiva funktionsnedsättningar men det betyder inte nödvändigtvis att de också har en intellektuell funktionsnedsättning. Om avsikten inte är att ändra rutinerna så att andra elever än de med intellektuella funktionsnedsättningar ska delta i träningsundervisningen, behöver formuleringen i paragrafen ändras.

Förbundet efterlyser flexibilitet när det gäller träningsundervisningen. Det får inte vara vattentäta skott mellan träningsundervisningen och den "vanliga" undervisningen. Exempelvis måste en elev kunna byta däremellan om det finns ett behov och också elever med intellektuella funktionsnedsättningar ska kunna delta i "vanlig" undervisning.

25 § Flexibel undervisningsform

Förbundet vill föra fram att ett gemensamt resurscenter på Åland som en form av flexibel undervisning kunde vara ett bra komplement till den traditionella skolundervisningen. Ett resurscenter har diskuterats inom Södra Ålands skoldistrikt och kunde vara en god lösning för att bättre tillgodose behoven hos exempelvis elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

6 kap. Hemundervisning

Förbundet konstaterar att möjligheten till hemundervisning är tveeggad. Möjligheten till hemundervisning är viktig för vissa elever, exempelvis på grund av funktionsnedsättning, men samtidigt är det också avgörande att vårdnadshavaren verkligen är lämplig för uppdraget.

7 kap. Alternativa grundskolor

Förbundet anser att det bör ställas samma krav på alternativa skolor som på den offentliga grundskolan.

Vi hänvisar till våra synpunkter gällande kapitel 6 33 § i delen om barnomsorg.

8 kap. Grundskoleutbildning för andra än läropliktiga

Förbundet understöder att också andra än läropliktiga ska ha rätt att avlägga delar av eller hela grundskolans läroplan.

9 kap. Elevbedömning

55 § Omprövning

Förbundet anser att det är bra med möjlighet till omprövning och vi önskar att vårdnadshavaren eller eleven (över 15 år) ska ha mera än 14 dagar på sig för att begära en omprövning. Dessutom vill vi lyfta vikten av att skolan från sin sida i så god tid som möjligt meddelar vårdnadshavaren och eleven om en elev börjar halka efter eller får svårigheter med skolgången.

10 kap. Elevernas delaktighet

56 § Elevers rätt till delaktighet

Förbundet saknar en skrivning om att elevernas delaktighet i utbildningen också ska anpassas efter elevens eventuella funktionsnedsättning. Alla elever kan inte vara delaktiga på lika villkor om inte hänsyn tas till elevens funktionsnedsättning.

57 § Elevråd

Idén med elevråd är bra, förutsatt att alla elever i praktiken kan komma ifråga för elevråden. Detta handlar i grunden om vilka attityder och normer som finns inom skolvärlden och förbundet anser att det fortsättningsvis behövs mycket utbildning om personer med funktionsnedsättning för att rådande normer inte ska orsaka orättvis behandling på grund av funktionsnedsättning.

Förbundet undrar varför inte elever i årskurs 1–6 enligt lagen ska kunna ha elevråd? Vi anser att barns delaktighet, oavsett ålder, är viktig.

11 kap. Trygg lärmiljö

59 § Inom- och utomhusmiljöer

I denna paragraf står det att "Tillgängligheten i skolans inom- och utomhusmiljöer ska säkerställas". Förbundet anser att skrivningen behöver förtydligas eftersom den föreslagna formuleringen inte säger något om hur skolan praktiskt ska vara för att inkludera alla.

60 § Åtgärder mot kränkande behandling

Skolans ansvar att vidta åtgärder kan inte nog understrykas i lag. Detta ansvar är otroligt viktigt och kan få stora konsekvenser, positiva eller negativa beroende på hur skolan agerar, för enskilda elever. Speciellt när det gäller mobbning bör skolans ansvar att agera förtydligas. Förbundet anser vidare att det borde införas en sanktionsmöjlighet i lagen i det fall att skolan aktivt arbetar för/har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med exempelvis mobbning och trakasserier. Den oberoende tillsynsmyndigheten skulle då kunna använda sig av sanktioner om kommunens grundskola inte rättar sig efter tillsynsmyndigheten.

12 kap. Studiesociala förmåner

62 § Avgifter för skolgången

Rätten till exempelvis hjälpmedel för elever med funktionsnedsättning är mycket viktig. Vi erfar från förbundet att denna rätt idag inte alltid respekteras och det är inte acceptabelt. Förbundet understryker att rätten inte ska höra ihop med en diagnos utan behovet av hjälpmedel ska alltid grunda sig på en bedömning av elevens behov.

Förbundet undrar vad som avses med biträdestjänster? Avses personresurser, assistenter, eller något annat? Det saknas ett förtydligande i detaljmotiveringen.

63 § Skolmåltider

Vi hänvisar till vårt påpekande om 5 kapitlet, 27 §.

64 § Elevskjuts och ledsagning

Förbundet utgår ifrån att skrivningen i punkt 2 om "andra omständigheter" på ett självklart sätt omfattar funktionsnedsättningar. Speciellt för elever med funktionsnedsättning behöver resans längd och antalet elever som samåker fungera.

13 kap. Disciplinära åtgärder

Samtliga paragrafer i lagförslagets 13 kapitel handlar om elevernas rättssäkerhet och är mycket viktiga. Samtliga paragrafer måste uttryckligen ta i beaktande eventuell funktionsnedsättning. Detta är ingen lätt fråga, men skolan behöver också agera "rätt" och ta hänsyn till om en elev agerar på ett visst sätt på grund av en funktionsnedsättning.

72 § Begränsning av rätten att delta i undervisningen

Förbundet vill uppmärksamma det faktum att en tre månader lång avstängning från undervisningen kan få negativa följder för enskilda elever och därför är innehållet i 74 § och 76 § mycket viktigt. Elevers rätt till undervisning och elevvård under en avstängning behöver fungera i praktiken.

14 kap. Granskning och omhändertagande av saker

Förbundet anser att detta kapitel behöver ses över noggrant. Det handlar om elevernas personliga integritet och rättssäkerhet och skolpersonalen får mycket makt i och med skrivningarna i dessa paragrafer. Idag är långt ifrån alla lärare behöriga på Åland och speciellt med tanke på det undrar vi om förslaget är rimligt.

78 § Rätt att granska elevens saker

Vi ser granskning av elevens kläder som kroppsvisitation och undrar om skolpersonal ska ha befogenhet att utföra sådan? Dessutom ser förbundet meningen "Granskningen av elevens kläder får endast utföras av en person som är av samma kön som eleven." som problematisk. I praktiken kanske det inte finns lärare av båda kön i skolan. Dessutom undrar vi om den traditionella könsindelningen är en bra utgångspunkt?

79 § Rätt att omhänderta föremål eller ämnen

Förbundet anser att det borde vara polisen som i första hand ska omhänderta farliga föremål eller ämnen. Endast i nödfall ska det vara skolpersonalens sak. Personalen behöver också känna sig säker och ska inte behöva ingripa i farliga situationer. Dessutom har inte alla lärare nödvändigtvis tillräcklig kunskap för att genomföra granskning och omhändertagande av

föremål eller ämnen. Skolan behöver ha tydliga regler så att eleverna vet vad som inte är tillåtet.

16 kap. Tillsyn och utvärdering

85 § Landskapsregeringens tillsyn

Förbundet anser inte att landskapsregeringen borde utöva tillsyn. För andra samhällsområden, exempelvis socialvården, finns särskilda tillsynsmyndigheter och även inom detta område är det att föredra.

När det gäller elevernas rättssäkerhet anser förbundet att det borde gå att överklaga till en oberoende myndighet om skolan inte har vidtagit åtgärder enligt 22 §, 23 §, 55 § och 60 § och gällande disciplinära åtgärder i 70–74 §§. Om skolan utför åtgärder som inte står i rimlig proportion till det inträffade eller om skolan utan grundad anledning utför åtgärder enligt 78–80 §§ bör eleven kunna överklaga detta.

DEL IV BARN- OCH ELEVHÄLSA

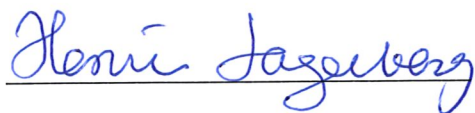
Detta är en viktig del i lagförslaget. Speciellt tillgången till skolpsykologer behöver tryggas.

Vi anser att det borde skrivas in i lagtexten att de barn- och elevhälsogrupper som nämns i 10 § har skyldighet att vara insatta i och följa annan lagstiftning som berör området, som exempelvis socialvårdslagen och barnskyddslagen. Vi upplever från förbundet att skolpersonal inte alltid har tillräcklig kunskap om exempelvis anmälningsskyldighet enligt barnskyddslagen. Brist på kunskap eller ovilja att agera i obekväma ärenden får inte hindra att barnets bästa är i fokus. Dessutom kunde tillgängligheten till dessa tjänster nämnas.

3 § Generellt inriktad barn- och elevhälsa

Denna paragraf är mycket viktig i och med att den utgår från förebyggande åtgärder och fokus på hela grupper/klasser istället för fokus på enskilda barn eller elever, som då kan upplevas/utpekas som "problematiska".

Mariehamn 20.5.2019

Henrik Lagerberg, ordförande

Susanne Broman, verksamhetsledare

BILAGA: FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

